

POSTUP TVORBY NORMATÍVOV PRIESTOROVEJ, MATERIÁLNEJ A PRÍSTROJOVEJ VYBAVENOSTI

I. POSTUP TVORBY NORMATÍVU

1. Základné údaje

V úvode je potrebné zamerať sa na zdôvodnenie základného cieľa, pre aký odbor vzdelávania je normatív určený. Tiež je potrebné uviesť, z ktorého štátneho vzdelávacieho programu (ďalej len „ŠVP“) vychádza normatív (uvedie sa skupina odborov a stupeň vzdelania) s odvolaním sa na príslušnú časť ŠVP, ktorá sa zaoberá priestorovou, materiálnou a prístrojovou vybavenosťou.

Spôsob zabezpečovania normatívu bude závisieť od charakteru učebného/študijného odboru. Dôležité je zohľadňovať špecifiká jednotlivých skupín odborov vzdelávania a potrebné rozlišovať normatívy pre odbory vzdelávania s odborným výcvikom resp. umeleckou praxou na stredných odborných školách, kde počty žiakov na majstra odbornej výchovy resp. odborného učiteľa určuje vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 282/2009 Z. z. o stredných školách.

Normatív stanovuje **základné učebné priestory** pre teoretické a praktické vyučovanie v danom odbore a ich **základné materiálne a prístrojové vybavenie**. Okrem základných priestorov a základného vybavenia odboru je možné začleniť do normatívu aj **odporúčané učebné priestory a odporúčané materiálne a prístrojové vybavenie**. Tieto sú nad rámec základných požiadaviek, ich účelom je zabezpečenie vyššej kvality vyučovacieho procesu v nadväznosti na požiadavky trhu práce v danom odbore. Ich spracovanie nie je podmienkou, závisí od charakteru odboru štúdia a požiadaviek trhu práce v danom odbore napr. splnenia podmienky podľa § 11 ods. 2 písm. b) zákona č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov t.j. predpoklad pre pôsobenie strednej odbornej školy, strediska praktického vyučovania, školského hospodárstva alebo strediska odbornej praxe ako centrum odborného vzdelávania a prípravy.

Pri spracúvaní normatívu je potrebné zohľadniť rozdiely medzi jednotlivými skupinami odborov v ich vybavenosti. Niekde bude potrebné spracovať vybavenie na žiaka, inde na skupinu alebo na odbor, prípadne použiť aj ich kombinácie.

2. Všeobecne záväzné právne predpisy

Táto časť bude obsahovať odkazy na platnú technickú dokumentáciu, príslušné normy a predpisy, ktoré rešpektujú hľadiská bezpečnosti práce a ochrany zdravia žiakov pri práci, hľadiská hygieny práce, ochrany pred požiarom, ergonomické a fyziologické hľadiská vybavenia učební teoretickej výučby a najmä praktickej prípravy učebného/študijného odboru. V normative sa neuvádzajú konkrétne všeobecne záväzné právne predpisy, rezortné predpisy a normy.

Pozornosť treba venovať najmä priestorom určeným na praktické vyučovanie výrobných odborov, kde je potrebné rešpektovať predpísané technologické postupy, pravidlá bezpečnej obsluhy technických a iných zariadení a platné technické predpisy, ktoré stanovujú podmienky na bezpečnú prácu v danom odbore, rešpektujú špecifické požiadavky danej skupiny odborov.

3. Základné učebné priestory

Uvedú sa základné učebné priestory, ktoré sú nevyhnutné na nadobudnutie požadovaných vedomostí a zručností stanovených výkonovými štandardami príslušného ŠVP a špecifik výučby daného učebného/študijného odboru a jeho zameraní a príslušné bezpečnostné a hygienické predpisy.

Všeobecne sa uvedie, že počet, rozmery a vybavenie šatní, hygienických zariadení – umyvární, sprch, WC musí byť navrhnutý v súlade s typologickými a typizačnými smernicami, normami STN, hygienickými normami, predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, predpismi o ochrane pred požiarom, platnými pre normovanie a prevádzku zariadení pre prípravu žiakov na povolanie.

3.1 Základné učebné priestory pre teoretické vyučovanie

Podľa špecifik a požiadaviek daného odboru štúdia sa podrobne uvedú základné učebné priestory pre teoretické vyučovanie (napr. učebne, laboratóriá, odborné učebne, a pod.), ktoré sú v ŠVP dané len rámcovo pre skupinu odborov.

Príklad spracovania základných učebných priestorov pre teoretické vyučovanie formou tabuľky je uvedený v Prílohe č. 2 (Tabuľka č. 1).

3.2 Základné učebné priestory pre praktické vyučovanie

Pre zabezpečenie praktického vyučovania je potrebné uviesť nevyhnutné priestory, napr. dielne, laboratóriá, ateliéry, odborné učebne, pracovisko majstra odbornej výchovy, kabinety, sklady materiálov (surovín, potravín, bielizne, horľavín, a pod.), priestory pre uskladnenie/uloženie náradia, nástrojov, strojov, zariadení a pod., hygienické a iné zariadenia podľa špecifik a požiadaviek daného odboru štúdia.

Príklad spracovania základných učebných priestorov pre praktické vyučovanie formou tabuľky je uvedený v Prílohe č. 2 (Tabuľka č. 2).

4. Základné vybavenie učebných priestorov

Jednotlivé učebné priestory pre teoretické a praktické vyučovanie uvedené v tretej časti je potrebné konkrétne rozpracovať formou tzv. základného vybavenia pre teoretické vyučovanie a základného vybavenia pre praktické vyučovanie v danom odbore.

Každý odbor v jednotlivých skupinách odborov musí spĺňať požiadavky priestorovej, technickej, technologickej, prístrojovej a materiálnej vybavenosti. Bude obsahovať rozpis všetkých potrebných strojov, zariadení, materiálu, nástrojov, pomôcok, prístrojov, výpočtovej a didaktickej techniky, počet pracovných stolov, stoličiek, skríň, lekárničiek a pod. s určením počtu jednotlivých komponentov na skupinu žiakov. Pri rozpise strojov a výpočtovej techniky

sa neuvádzajú ich obchodné názvy, nakoľko jednotlivé typy zariadení podliehajú z dôvodu technického pokroku rýchlym zmenám.

Pri vybavení pracovného miesta žiaka treba uviesť všetky základné pomôcky, náradie a pod., ktoré žiak potrebuje v procese teoretickej a praktickej prípravy vo svojom odbore vrátane osobných ochranných pracovných prostriedkov.

4.1 Základné vybavenie učebných priestorov pre teoretické vyučovanie

Uvádzajú sa konkrétne názvy a konkrétne počty (v príslušných jednotkách) nástrojov, prístrojov, materiálov, pomôcok podľa triedy, skupiny, či jednotlivca (kritérium zvolia tvorcovia normatívu vzhľadom na konkrétny odbor), pričom treba rešpektovať špecifiká bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v rámci odboru.

Príklad spracovania vybavenia základných učebných priestorov pre teoretické vyučovanie formou tabuľky je uvedený v Prílohe č. 2 (Tabuľka č. 3).

4.2 Základné vybavenie učebných priestorov pre praktické vyučovanie

V tejto podkapitole je potrebné uviesť základné vybavenie pre praktické vyučovanie (stroje, zariadenia, prístroje, náradie, nástroje... a pod.) v danom odbore.

Uvádzajú sa konkrétne názvy a konkrétne počty (v príslušných jednotkách) nástrojov, prístrojov, materiálov, pomôcok podľa triedy, skupiny, či jednotlivca (kritérium zvolia tvorcovia normatívu vzhľadom na konkrétny odbor), pričom treba rešpektovať špecifiká bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygieny práce v rámci odboru.

Príklad spracovania vybavenia základných učebných priestorov pre praktické vyučovanie formou tabuľky je uvedený v Prílohe č. 2 (Tabuľka č. 4).

5. Odporúčané učebné priestory

Uvádzajú sa dôvody zaradenia odporúčaných nadštandardných učebných priestorov pre zabezpečenie teoretického a praktického vyučovania, ktoré umožní realizovať kvalitnejšiu výučbu vzhľadom na podmienky a možnosti, ktoré poskytuje.

V prípade zaradenia tejto kapitoly do normatívu je formálna stránka v rovnakej podobe ako v povinných častiach.

5.1 Odporúčané učebné priestory pre teoretické vyučovanie

Uvedú sa konkrétne odporúčané nadštandardné učebné priestory, ktoré umožnia realizovať kvalitnejšiu teoretickú výučbu vzhľadom na podmienky a možnosti, ktoré poskytujú, resp. umožnia získať kompetencie nad rámec profilu absolventa, alebo čiastkové kvalifikácie.

5.2 Odporúčané učebné priestory pre praktické vyučovanie

Uvedú sa konkrétne odporúčané nadštandardné učebné priestory, ktoré umožnia realizovať kvalitnejšiu praktickú výučbu vzhľadom na podmienky a možnosti, ktoré poskytujú, resp. umožnia získať kompetencie nad rámec profilu absolventa, alebo čiastkové kvalifikácie.

6. Odporúčané vybavenie učebných priestorov

Uvedú sa dôvody zaradenia odporúčaného nadštandardného vybavenia učebných priestorov pre zabezpečenie teoretického a praktického vyučovania, ktoré umožní realizovať kvalitnejšiu výučbu vzhľadom na podmienky a možnosti, ktoré poskytuje.

V prípade zaradenia tejto kapitoly do normatívu je formálna stránka v rovnakej podobe ako v povinných častiach.

6.1 Odporúčané vybavenie učebných priestorov pre teoretické vyučovanie

Uvedie sa konkrétne odporúčané nadštandardné vybavenie učebných priestorov, ktoré umožní realizovať kvalitnejšiu teoretickú výučbu vzhľadom na podmienky a možnosti, ktoré poskytuje, resp. umožní získať kompetencie nad rámec profilu absolventa, alebo čiastkové kvalifikácie.

6.2 Odporúčané vybavenie učebných priestorov pre praktické vyučovanie

Uvedie sa konkrétne odporúčané nadštandardné vybavenie učebných priestorov, ktoré umožní realizovať kvalitnejšiu praktickú výučbu vzhľadom na podmienky a možnosti, ktoré poskytuje, resp. umožní získať kompetencie nad rámec profilu absolventa, alebo čiastkové kvalifikácie.

II. PRACOVNÉ SKUPINY PRE TVORBU NORMATÍVU

Štátny inštitút odborného vzdelávania je podľa § 14 ods. 2 písm. b) a zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov organizáciou, ktorú zriaďuje ministerstvo školstva na zabezpečenie odborného a metodického riadenia škôl a školských zariadení, prípravu pedagogickej dokumentácie a ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov. Z toho vyplýva aj jeho úloha zabezpečovať tvorbu nových normatívov a inovovať a aktualizovať existujúce normatívy.

Na tvorbe normatívov priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti sa v spolupráci s ministerstvom školstva budú podieľať aj stavovské a profesijné organizácie, samosprávne kraje a ďalšie inštitúcie a iné právnické a fyzické osoby. Tvorba normatívov sa bude uskutočňovať prostredníctvom pracovných skupín, ktorých zloženie by malo reflektovať všetky subjekty, ktoré vstupujú do odborného vzdelávania a prípravy. Členmi pracovnej skupiny budú zástupcovia:

- a) Štátneho inštitútu odborného vzdelávania,
- b) Štátneho pedagogického ústavu,
- c) vecne príslušnej stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie,
- d) zamestnávateľov,
- e) samosprávneho kraja,
- f) strednej odbornej školy,
- g) odborného učilišťa.

Pracovná skupina by mala pozostávať minimálne z 5 členov maximálne z 15. Počet členov závisí od počtu študijných/učebných odborov a ich zameraní, pre ktoré táto skupina normatív/y vypracúva.

Práca pri tvorbe normatívu sa riadi nasledovnými krokmi:

1. Rozdelenie úloh členom pracovnej skupiny, vymedzenie časového harmonogramu prác, spôsobu vzájomnej komunikácie.
2. Tvorba normatívu/ov odboru/ov – práca na jednotlivých častiach podľa schválenej štruktúry, koordinácia a riadenie práce, komunikácia (podľa potreby) prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, alebo prostredníctvom rokovaní.
3. Finalizácia prác na normatíve – záverečné rokovanie pracovnej skupiny s poslednými úpravami a doplneniami.
4. Zaslanie návrhu normatívu Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na schválenie.

Z rokovaní pracovnej skupiny sa budú vypracúvať záznamy a po ukončení prác sa vytvorí krátka hodnotiaca správa o priebehu tvorby normatívu, pozitívach a negatívach, ktoré sa v práci vyskytli, príp. odporúčania pre ďalšiu tvorbu.